

DECIZIE

12 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Iulia Sîrcu

Judecătorii : Valentina Clevadi, Ion Druță,
Maria Ghervas, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Dinu Șargu,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Dinu Șargu împotriva
Serviciului de Informații și Securitate cu privire la contestarea actului
administrativ, încasarea indemnizației unice, a compensației lunare și repararea
prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016, prin care a
fost respins apelul declarat de către Dinu Șargu și avocatul Vitalie Ciofu și
menținută hotărîrea suplimentară a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 08
iunie 2015 și hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 aprilie 2014
prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a ț ă:

La 08 octombrie 2013, Dinu Șargu a depus o cerere de chemare în judecată
împotriva Serviciului de Informații și Securitate cu privire la contestarea actului
administrativ, încasarea indemnizației unice, a compensației lunare și repararea
prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 06 octombrie 2010 Comisia
privind examinarea producerii evenimentului asigurat a Serviciului de Informații și
Securitate i-a constatat invaliditatea de gradul II, dobândită în urma participării
sale la lichidarea consecințelor avariei de la Centrala Atomoelectrică „Cernobîl”,
fiind considerată ca fiind survenită în legătură cu exercițiul funcției.

În baza art. 55 alin. (5) din Legea privind statutul ofițerului de informații și
securitate nr. 170-XVI din 19 iulie 2007, Comisia a decis achitarea compensației
lunare în mărime de 80% din salariul funcției.

Faptele date se confirmă și prin certificatul medical al Comisiei medicale a
Direcției medico-sanitare a Serviciului de Informație și Securitate nr. 160 din 21
septembrie 2010, Legitimația de participant la lichidarea consecințelor avariei de la
Cernobîl nr. 2087 din 12 iunie 2001, Concluzia consiliului interdepartamental de

expertiză pentru stabilirea legăturii cauzale a bolilor, invalidității decesului persoanelor, care au participat la lucrările de lichidare a consecințelor avariei CAE Cernobîl, inclusiv persoanelor care s-au aflat în zonele de radiație sporită a Ministerului Sănătății nr. 729388 din 13 martie 2008 și Certificatul Consiliului Republican de expertiză medicală a vitalității seria EM 532356 privind gradul II de invaliditate.

Serviciul de Informații și Securitate nu i-a achitat compensația lunară și indemnizația unică pentru eliberarea din serviciul special.

Indică că a solicitat Comisiei privind examinarea procedurii evenimentului asigurat a Serviciului de Informații și Securitate copia proceselor-verbale de la ședințele din 06 octombrie 2010 și 24 noiembrie 2010, însă până în prezent nu i-au fost puse la dispoziție.

Solicită Dinu Șargu încasarea de la Serviciul de Informații și Securitate a indemnizației unice în mărime de 60 salarii lunare, calculate conform ultimei funcții deținute pentru eliberare din serviciu pe motiv de clasare ca fiind inapt pentru serviciu conform art. 55 alin. (5) Legea privind statutul ofițerului de informații și securitate nr. 170-XVI din 19 iulie 2007, a compensației lunare, raportată la salariul lunar conform ultimei funcții deținute, în proporție de 80% pentru gradul II de invaliditate, inclusiv pentru perioada anterioară începând cu 06 octombrie 2010, a prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei și a cheltuielilor de judecată (f.d. 1-2).

Dinu Șargu a depus cerere de completare a pretențiilor din cererea de chemare în judecată solicitând anularea deciziei Comisiei Serviciului de Informații și Securitate pentru examinarea producerii riscului asigurat din luna noiembrie 2013 (f.d. 35).

Prin mandatul din 17 februarie 2014 avocatul Moțarschi Vadim a fost împuternicit de Șargu Dinu să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a majora sau reduce cuantumul pretențiilor (f.d. 44).

Avocatul Vadim Moțarschi a solicitat în interesele lui Dinu Șargu anularea deciziei Comisiei pentru examinarea producerii riscului asigurat a Serviciului de Informații și Securitate din 12 noiembrie 2013, încasarea de la Serviciul de Informații și Securitate a indemnizației unice în mărime de 60 salarii lunare, calculate conform ultimei funcții deținute pentru eliberare din serviciu pe motiv de clasare ca fiind inapt pentru serviciu conform art. 55 alin. (5) Legea privind statutul ofițerului de informații și securitate nr. 170-XVI din 19 iulie 2007, a compensației lunare, raportată la salariul lunar conform ultimei funcții deținute, în proporție de 80% pentru gradul II de invaliditate, inclusiv pentru perioada anterioară începând cu 06 octombrie 2010 și repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei (f.d. 47-50).

Prin hotărârea Judecătoriai Buiucani mun. Chișinău din 29 aprilie 2014 acțiunea depusă de Dinu Șargu a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 70, 73-75).

Prin hotărârea suplimentară a Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 08 iunie 2015 a fost respinsă cererea lui Dinu Șargu privind anularea în totalitate a Deciziei Comisiei Serviciului de Informații și Securitate din 12 noiembrie 2013, Cu privire la examinarea producerii riscului asigurat.

Nefiind de acord cu hotărîrea Judecătoriai Buiucani, mun. Chişinău din 29 aprilie 2014 precum și cea suplimentară din 08 iunie 2015, Dinu Șargu a declarat apel, cerînd admiterea acestuia, casarea hotărîrilor contestate cu emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chişinău din 23 martie 2016 a fost respins apelul declarat de către Dinu Șargu și Vitalie Ciofu și a fost menținute hotărîrea și hotărîrea suplimentară a primei instanțe.

La 26 aprilie 2016, Dinu Șargu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

Recurentul, Dinu Șargu, în motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, cu hotărîrea și hotărîrea suplimentară a primei instanțe deoarece, la emiterea deciziei contestate nu a fost aplicată legea care trebuia aplicată, instanțele au interpretat în mod eronat legea.

Menționează că instanța nu a elucidat și nu a dat apreciere corespunzătoare circumstanțelor și probelor administrate, deoarece la momentul angajării acestui în cadrul Serviciului de Informație și Securitate era sănătos și apt de muncă, iar în timpul serviciului în cadrul Serviciului de Informație și Securitate sănătatea acestuia s-a înrăutățit.

Indică că instanțele de judecată nu au motivat prin argumente și probe plauzibile concluzia de respingere a acțiunii.

La 27 iunie 2016, Dinu Șargu a depus supliment la cererea de recurs, indicînd că instanța de apel neîntemeiat a concluzionat că a fost încălcată Legea cu privire la conflictul de interese nr. 16-XVI din 15 februarie 2008 la emiterea deciziei din 06 octombrie 2010 a Comisiei privind examinarea producerii evenimentului asigurat a Serviciului de Informații și Securitate, precum și la emiterea deciziei unanime a Comisiei privind examinarea producerii evenimentului asigurat a Serviciului de Informații și Securitate din 24 noiembrie 2010.

Instanța de apel neîntemeiat a concluzionat că decizia din 06 octombrie 2010 a Comisiei privind examinarea producerii evenimentului asigurat a Serviciului de Informații și Securitate și decizia unanimă a Comisiei privind examinarea producerii evenimentului asigurat a Serviciului de Informații și Securitate din 24 noiembrie 2010 nu produc efecte juridice, deoarece au fost anulate prin ordinul Serviciului de Informații și Securitate nr. 89 din 05 noiembrie 2013.

De asemenea a invocat că nu pot fi aplicate prevederile art. 55 alin. (4) din Legea nr. 170-XVI din 19 iulie 2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, deoarece Dinu Șargu nu are careva mutilări.

În conformitate cu art.434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei redactate. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ consideră că recursul este declarat în termen, deoarece din materialele dosarului rezultă că Curtea de Apel Chişinău a emis decizia contestată la 23 martie 2016, iar la 26 aprilie 2016, Dinu Șargu a depus cererea de recurs.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea

despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 28 iulie 2016, Serviciul de Informație și Securitate a depus referință prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 03 august 2016 a considerat recursul admisibil și a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Pe parcursul examinării pricinii s-a stabilit că Dinu Șargu a participat la lucrările de lichidare a consecințelor accidentului de la CAE Cernobîl în perioada de la 27 septembrie 1988 până la 15 decembrie 1988 (f.d. 6).

În Serviciul de Informații și Securitate Dinu Șargu a fost încadrat la 30 august 2003. Iar, prin ordinul Serviciului de Informații și Securitate nr. 761-ps din 30 septembrie 2013 Șargu Dinu a fost eliberat din serviciu și trecut în rezerva Serviciului de Informații și Securitate începând cu octombrie 2010 (f.d. 46).

La ședința Comisiei din cadrul Serviciului de Informații și Securitate din 06 octombrie 2010 s-a decis achitarea lui Dinu Șargu a indemnizației lunare în proporție de 80% raportată la ultima funcție deținută pe perioada valabilității certificatului eliberat de Consiliul Republican de Expertiză Medicală a Vitalității și transmiterea materialelor Direcției economico-financiare pentru calcularea mărimii compensației (f.d. 27-28).

La 16 noiembrie 2010 Dinu Șargu a solicitat Serviciului de Informații și Securitate acordarea indemnizației unice pe motiv de clasare ca fiind inapt pentru serviciu (f.d. 45).

Comisia privind examinarea producerii evenimentului (riscului asigurat) la 24 noiembrie 2010 a decis de a-i achita lui Dinu Șargu indemnizația unică în legătură cu eliberarea din serviciul special pe motiv de clasare ca fiind inapt pentru serviciu ca urmare a schilodirii (mutilării) în legătură cu exercițiul funcției stipulată de punctul 14, capitolul II Regulamentul cu privire la asigurare de stat obligatorie

a ofițerului de informații și securitate, aprobat prin Ordinul Serviciului de Informații și Securitate nr. 46 din 24 iunie 2009 (f.d. 29-30).

Din procesele-verbale din 06 octombrie 2010 și 24 noiembrie 2010 rezultă că în calitate de membru al comisiei a participat Șargu Dinu.

Conform art. 11 alin. (3) și (7) Legea cu privire la conflictul de interese nr. 16-XVI din 15 februarie 2008, tratarea și soluționarea conflictului de interese se efectuează de către persoana prevăzută la art.3 și de către conducătorul organizației publice.

Recuzarea presupune cedarea către un terț a responsabilității luării deciziei sau abținerea de la vot, cu informarea tuturor părților afectate de decizia respectivă cu privire la măsurile luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

Conform art. 12 alin. (1) Legea cu privire la conflictul de interese nr. 16-XVI din 15 februarie 2008, actele administrative emise/adoptate sau actele juridice încheiate de persoanele prevăzute la art.3 cu încălcarea dispozițiilor art.9 alin.(1) sînt lovite de nulitate.

Ținând cont de prevederile sus-citate, prin ordinul Serviciului de Informații și Securitate nr. 89 din 05 noiembrie 2013 s-au anulat deciziile Comisiei pentru examinarea producerii riscului asigurat la ședințele din 06 octombrie 2010 și 24 noiembrie 2010, menționate în procesele-verbal nr. 5 și nr.7. S-a indicat că, comisia pentru examinarea producerii riscului asigurat va examina repetat în regim de urgență cererile lui Dinu Șargu cu privire la stabilirea compensației lunare în mărime de 80% din salariul ultimei funcții și a indemnizației unice în mărime de 60 salarii lunare (f.d. 22-23).

Prin urmare, având în vedere că deciziile Comisiei pentru examinarea producerii riscului asigurat la ședințele din 06 octombrie 2010 și 24 noiembrie 2010 au fost anulate, aceasta nu mai produc efecte juridice.

Ordinul Serviciului de Informații și Securitate nr. 89 din 05 noiembrie 2013 de către Dinu Șargu nu se contestă.

Atît instanța de apel, cît și prima instanță corect au stabilit că la ședința Comisiei privind examinarea producerii evenimentului (riscului) asigurat din 12 noiembrie 2013 s-a decis că inaptitudinea (boala/maladia) și invaliditatea lui Dinu Șargu au legătură cauzală cu exercitarea funcției de militar prin contract în cadrul Forțelor Armate ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste, și anume radiația ionizată acumulată în timpul participării la lichidarea consecințelor avariei de la CAE Cernobîl în anul 1988 și nu pot fi în legătură cauzală cu exercitarea funcției de ofițer de informații și securitate, deoarece în acea perioadă Dinu Șargu nu avea statut de ofițer de informații și securitate. Legea privind statutul ofițerului de informații și securitate nr. 170-XVI din 19 iulie 2007 nu are efect retroactiv. Prevederile art. 55 alin. (4) și (5) din aceeași Lege nu pot fi aplicate, deoarece se referă la exercitarea funcției de ofițer de informații și nu la exercitarea funcției de militar prin contract în cadrul Forțelor Armate ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste, și nu este temei de admitere a cererilor lui Șargu Dinu (f.d. 24-26).

Conform pct. 24 din Regulamentul cu privire la asigurarea de stat obligatorie a ofițerului de informații și securitate, aprobat prin Ordinul directorului Serviciului

de Informații și Securitate nr. 46 din 24 iunie 2009, comisia efectuează cercetarea cazului cu privire la faptul dacă evenimentul (riscul) asigurat în exercițiul funcțiunii, dacă este legătura cauzală între apariția evenimentului (riscului) asigurat și exercițiul funcției în urma cercetării condițiilor de producere a evenimentului (riscului) asigurat. În baza materialelor acumulate, comisia în cel mult 30 zile calendaristice, întocmește încheiere în care își expune poziția (f.d. 21).

Conform art. 55 alin. (4) Legea privind statutul ofițerului de informații și securitate nr. 170-XVI din 19 iulie 2007, în caz de eliberare din serviciu pe motiv de clasare ca fiind inapt pentru serviciu ca urmare a unei mutilări (răniri, traume, contuzii) în legătură cu exercițiul funcției, ofițerului de informații i se plătește o indemnizație unică de 60 de salarii lunare, calculate conform ultimei funcții deținute.

Din sensul acestor prevederi legale rezultă că pentru acordarea indemnizației unice în mărime de 60 salarii, urmează a fi întrunite 2 condiții: inaptitudinea trebuie să survină ca urmare a unei mutilări, răniri, traume, contuzii și această mutilare trebuie să fie în legătură cu exercițiul funcției.

Totodată prevederile art. 55 alin. (5) lit. b) Legea privind statutul ofițerului de informații și securitate nr. 170-XVI din 19 iulie 2007 stipulează că, în caz de invaliditate survenită în legătură cu exercițiul funcției, ofițerului de informații i se plătește o compensație lunară, raportată la salariul lunar conform ultimei funcții deținute, în următoarele proporții de 80% pentru gradul II de invaliditate.

Pentru aplicarea acestei prevederi legale și acordarea compensației lunare este necesar ca invaliditatea să survină în legătură cu exercițiul funcției de ofițer de informații și securitate și să fie o legătură cauzală evidentă.

Totodată, pentru aplicarea prevederilor acestui articol este necesar ca persoana solicitantă să cadă sub incidența Legii privind statutul ofițerului de informații și securitate nr. 170-XVI din 19 iulie 2007.

Din legitimația nr. 2087 eliberată lui Dinu Șargu rezultă că acesta a participat la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl în anul 1998 și are dreptul la înlesnirile și privilegiile prevăzute de legislația Republicii Moldova (f.d. 4).

Prin certificatul medical nr. 160 din 21 septembrie 2010 Comisia medicală a Direcției medico-sanitare a Serviciului de Informații și Securitate a constatat că boala lui Dinu Șargu a fost contractată în timpul exercițiului funcției serviciului special în legătură cu avaria de la Cernobîl (f.d. 5).

Consiliul interdepartamental de expertiză pentru stabilirea legăturii cauzale a bolilor, invalidității sau decesului persoanelor, care au participat la lucrările de lichidare a consecințelor avariei CAE Cernobîl, inclusiv persoanelor care s-au aflat în zonele de radiație sporită a Ministerului Sănătății la 13 martie 2008 a concluzionat că Dinu Șargu a participat la lucrările de lichidare a consecințelor accidentului de la CAE Cernobîl în perioada de la 27 septembrie 1988 până la 15 decembrie 1988 și că maladiile acestuia au legătură cauzală cu radiația ionizată acumulată în perioada lucrărilor de lichidare a consecințelor avariei (f.d. 6).

Consiliul Republican de expertiză a vitalității a stabilit lui Dinu Șargu gradul de invaliditate II cu reducerea vitalității de 60%, fiind indicată cauza invalidității în legătură cu avaria de la CAE Cernobîl (f.d. 7).

Așadar, Comisia Serviciului de Informații și Securitate la 12 noiembrie 2013 corect a constatat că inaptitudinea (boala/maladia) și invaliditatea lui Șargu Dinu au legătură cauzală cu exercitarea funcției de militar prin contract în cadrul Forțelor Armate ale fostei Uniuni Republicilor Sovietice Socialiste, și anume radiația ionizată acumulată în timpul participării la lichidarea consecințelor avariei de la CAE Cernobîl în anul 1988 și nu pot fi în legătură cauzală cu exercitarea funcției de ofițer de informații și securitate, deoarece în acea perioadă Dinu Șargu nu avea statut de ofițer de informații și securitate.

Prin urmare, maladiile/bolile, invaliditatea lui Dinu Șargu sunt în legătură cauzală cu avaria de la CAE Cernobîl, el fiind în acea perioadă în exercițiul serviciului militar în cadrul forțelor armate ale URSS și nu cu exercitarea funcției de ofițer de informații și securitate.

De menționat că, garanțiile stabilite de Legea privind statutul ofițerului de informații și securitate nr. 170-XVI din 19 iulie 2007 se referă la exercitarea funcției de ofițer de informații și securitate, pe când în perioada lichidării consecințelor avariei de la CAE Cernobîl, Dinu Șargu a exercitat funcția de militar prin contract în cadrul Forțelor Armate ale fostei URSS.

Deci, perioada în care Dinu Șargu a participat la lichidarea consecințelor avariei de la CAE Cernobîl nu cade sub incidența Legii privind statutul ofițerului de informații și securitate nr. 170-XVI din 19 iulie 2007, deoarece această lege nu are caracter retroactiv.

În aceste condiții, nu pot fi reținute argumentele recurentului precum că instanța de apel la examinarea pricinii nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii în fond și că a aplicat eronat normele de drept material, deoarece acestea sunt declarative, lipsite de suport legal și probatoriu.

Analizînd întregul material probator administrat în cauză, prin prisma criticilor invocate de către recurent, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că, atît prima instanță cît și instanța de fond au ajuns la o concluzie justă privind respingerea acțiunii depuse de Dinu Șargu.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, atît decizia instanței de apel cît și hotărîrea primei instanțe sunt întemeiate și legale, iar temeiurile invocate de recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit. a) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Dinu Șargu.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016, hotărîrea și hotărîrea suplimentară a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 29 aprilie 2014 și 08 iunie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Dinu Șargu împotriva Serviciului de Informații și Securitate cu privire la contestarea

actului administrativ, încasarea indemnizației unice, a compensației lunare și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadî

Ion Druță

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru